

מאת: ליל גביש

מתוך "פרשות רצח" (צילום: גדי דגון)

הudyim shahmiliim shelham uholot ul bema ham
anashim shel ala uso kolom - la hatullo, bazono av shabro.
hadomiot han shel zkinim, rofa, shouer liyala - anashim
shehioy lir aiuroim - ham shemu, rao veyo udim
leutim meuber latoris mogef, abel bchero la hatur
vola leusot meshim shinenu at matrach. tdimini
leutzemk shat shumatz zrichot ayomot vata la osha
kolom, diminyi at zeh leutzemk, zeh ma shkra ham"

העובדת החדשה של קבוצת רות קנר בודקת את המנגנון האנושיים שמאפשרים היתכנות של אירוע כמו "ליל הבדולח"

"הספר צד אותי"

שמיעת רוח, התעלומות, הצצה ואי ביאה הן חלק מהלא-פעולה בהן עוסקת היצירה הבימית החדששה של קבוצת תיאטרון רות קנר בביבוחה של קנר, על פי ספרו של מנפרד פרנקה "פרשות רצח". היצירה היהודית מורכבת מפרוטוקולים של עדויות על פרח, שתיקה והתעלומות ובוסף ברטליות, התעלומות ורצח, המרכיביםليل אחד, ליל 9-9 בנובמבר 1938, המכרכן ליל הבדולח, בעיר קטנה בגרמניה. העיבוד הבימי האנושית מא-עשיה למעשה הצופה במורוד החוויה האנושית מא-עשיה למעשה פשע וזועעה.

ההצגה מבוססת כאמור על ספרו של פרנקה, שהוא ילך שמונה באוטו הלילה, שכעבור שלושם שנה מנסה בעדרת בDAL זירונקס, האלבת עדויות וממכמים היסטוריים, להתחקות אחר המנגנונים שהובילו אל התופעות שהתגלו והתפרצו בלילה ההוא.

על הבחירה בספר או מורת קנר: "זה לא ממש שהיפשתי. ב- 94 הילכתי לספריה שם הספר צד אותו. פתחת את הספר והמלים הוי נרא חזקות והרגשת שאריך לעשות עם זה משחה. עשית תרגיט עם הסטודנטים שלי באוניברסיטת תל-אביב וחיכיתי לזמן לעבד על זה והגיע הזמן. משחו נסף שדחף אותו לעשייה קרה בזמן שהופיעו באירופה עם לקוחות מצירות של הקבוצה. הופיעו בפראג ובאזור שהיא גרמניה וعصשו הוא בפולין, והסתבר לי של יומם זה, ליל הבדולח, מתיחים הרים באירופה כל יום זכויות האדם באשר הוא, ואו דזוקא להודים. עשים תחלחות ואירועים לצין מה שקרה, כדי לשם לב שלא יקרה שוב. ואז זה הדליק אצלי את הרצון לעבד את הספר מחדש, תוך מחשבה כמה זה חשוב וסביר לו לנו יהודים ומה חיזק אצלי את הרצון. אני דוגרת על זה הרבהה והוא שזה שזה הזמן לעשות את זה. אגב, השנה י滿או 70 שנה ללילה הזה".

נשים שהיו ליד האירועים

העובדת הצעירה אורח חדשים מספר. "עיבוד הספר היה תהילך מורכב, מכיוון והוא מכיל ברובו עדויות ודוקומנטים שה壽ר ליקט בארכיבונים בעירו", מספרת קנר, "זה לקט של עדויות שלעתים סותרות ולעתים מוכיחות אחת את השניה, תוך התיחסות לפרטים מאד קטנים. השאלה הבימית הייתה איך לקחת ממשה שהיא בעבר ויצורו ממנו הווה בימתי. הטקסט לא קוראబליה עצמן. רוב העדויות נגבו בסוף המלחמה, שבע שנים לאחר המעשה וזה הוליך לחיפוש איך ליצור סביבה בימית שבו העדות תהפרק לאירוע."

10 סצנות שונות בהצגה מציגות כל אחת מהן פתרון אחר. על התהילך היא מספרת: "עשינו טפסטים איך ליצור את האירוע עצמו. לפעמים הוא דומה לתיאור בספר ולפעמים הוא שונה, עבדנו בטכניקות של היפור והמחשה. הדוגמה היכי ראשונית היא העולם הפנימי של השחקנים. בחזרה הראשונה השחקנים לא ידעו על מה הם הולכים לעבוד, מכיוון שלא נתתי להם טקסט. ביקשתי מהם שייעלו אירוע אחד שבו נמנעו מלעשות מעשה שאינו צרכם לעשות. כל אחד מהם בחר מארח חזק וועל חזיות חיים מאד קשות, איפה שיש תחששה של אשמה מאד קשה. אחד הניסיונות היה להביא את הלבנה הרותחת הזה אל מתחת לטקסט – כשהשחקן מדבר טקסט הוא בעצם מביא משחו מעולם האיש – חריטה, אשמה, כאב.

"רוב העדדים שהAMILIM שלם על המעשה הם אנשי של אירוע – לא התעלול, בזו או שבר. הדומiot han shel zkinim, rofa, shouer liyala – anashim shehioy lir aiuroim – ham shemu, rao veyo udim leutim מעבר לתריס mogef, abel bchero la hatur ולא לעשות מעשים Shimenu at matrach. tdimini leutzemk shat shumatz zrichot ayomot vata la osha – ham shkra ham".

לפענה את גבלס מתוך אמפתיה

התפואורה על הבמה חשופה ולעתים השחקנים יוצאים מהקהל. הם יכולים, ללא ספק, להיות אנחנו. פתרון

בימתי שיצרה באחת הסצנות הוא שימוש במרקן שkopiot המציג את המילם המתארות את א' המעשה. "הטקסט נקרא "אפס מעשה""¹, אומרת קנר תוך שהיא מתיחסת לספר, "חמייה עדים מדברים כל אחד מה הוא לא עשה שם דבר. אלה ממש פרוטוקולים. כאשר אופים את כל המרכיבים – הקשבה, שמיית משחו בל' לגשת, ריצה, אוicia שAKERIM לובא – הדברים האלה הם בעצם מעשה". בה בעית, טשרנדיים מספרים מה לא עשו, שאר השחקנים על הבמה מציגים את א' הפעולה בימית – תיאור אשר גם נכתב על הקי' וגם נראה על הבמה – מה העד לא עשה. "מצטברת רשותה מאד ארוכה מה לא נשעה והם בעצם העשיהם של הלילה הגדה", היא אומרת ומוסבירה: "זה ניסין ליזור אגלאיה של העדות בזמן שעוד מייד וזה יוצר מתח על הבמה".

דוגמה אחרת לגמרי היא הפרק "לידתו של מעשה היסטורי", סוג של מסמך היסטורי ופסיכולוגי אשר מתאר את קורות חייו של שר התעומלה של הריך השלישי יוזף גבלס. "הפרק בעצם מתאר איך מתוך הקשי' שלו הילד לא מוצלח, נכה, שהוא צריך למצוא מושג לביעות שלו באמצעות הצטיינות בלימודים יותר מאורה, מתוך התוכולים המינויים וכל השקרים שלו, בהרתקאות אהבים, איך זה הולך את ההפתחות הפוליטיות שלו ומתרוך כך איך הוא ילבה את האש בלילה הרצחני' זהה. הטקסט מואוד ייש וענני בספר", אומרת קנר אשר בחירה לבצעו gemeins עם שיר קברט המבוצע על ידי השחקניות. "זה מעין שיורו היסטורי שעושים אותו ביפוי על הבמה, פרשנות ההיסטורית שמופיעה בספר על אדם אחד שהציג את האש. מה הוליך אותו. זה ייסין לפענה את השר מתוך אמפתיה".

סוג אחר לחולוטין של טקסט שמדובר בהציגו הוא הזיכרונות של הספר בתור ילד והואופן שבו הוא מנסה לזכור לפחות המבט יולדותית. "הילד זוכר איך הוא פחד ודמיין דברים. זה סוג אחר לגמרי של עדות עצמית שדרש מהשחקנית להעלות מותכח ילד שבין רק מוחשיים. זה לא טקסט של מחזה ושרנו על האופי המoad מיוחד של הכתיבת. זה לא דיאלוג. כל דבר זהה דורש סוג אחר של חיפוש וביצוע. כל נקודת מבט זו היא חיפוש בפני עצמה".

"ספר" תחילתו של לילה" מובאות עדויות מואוד קצרות של אנשים עם תירוץ למה לא פועלו, וניסינו להוציא את התנתנות שאנשים עושים עם הידיים, תנעות הקשורות להtanציאות, הצדקות והכחשה עם הידיים", היא מתארת את מה שהוביל למסקנה מלאפת מההטעמה מספקת הציגות. מוחרע על האדם. "אספנו סט של שורה משפטית תנועה שבאים במקורה הן תנועות של הצדקות וזהה בנינו בסופו של דבר את ההשיפות ללילה מואוד אליו. העדים התחכסו בבר הנשר השחור וויתה אירה מואוד רוחה. הסתבר שהו כל מני אנשים שדאגו לחלק ביריה בחינן ונוצרה אווירה מואוד אROUTית. דבר שהרואים הרבה בציורים של התקופה שבהם הبورגנים נותרו אוטוטי לכל מני פנטזיות היו להם. ואכן, מה שקרה שבלילה זה הוא שמתחלים להתהלך ובבנייה התיאטרלית שלו התנועות של ההתנצלות הפכו להיות אלו שנבנו את הסצנה ואת ההתלהמות שנוצרה בנסר השחור ומהנו יצאו לשחרר ולבזז. זה סט של תנועות שבא מעידן, אבל בעצם זה מה שהוביל לפץ. כל היצרים הפכו את כל הגנות וונזר השחרור האגרטיבי. העידן כולל את היצור הרצחני שיש נגנד הדר. זה אורב לcoldno הרוי, שהזר הוא בעצם אייב. בחברה תרבותית אנחנו מושנים את הרגש הזה ומונחים אותו לדברים פרודוקטיביים, אבל כמשמעותו מעודד את היצור הזה הוא משתחרר חופשי. אלו מחשבות חייבות שם ונתנים להן להתפרק, מתחילה להתרחש הזועה.

תהליכי חיפוש לחומרם בתלי אפרסיים

הציג, שהוא למשה הילישית שמעלה קnar בתקופה האחרונה (אחרי "געל" ו"אין נופים אבודים") היא למשה מצוי של התדרדרות המוסרית של האדם תוך תיאור מדויק של הריכיבים הלא מודיעים, הח'יטים, שקיימים בכל אחד מאיינו, לכדי יצירה במתה' שלמה ותובענית. אם ב"געל" הינה ניתנת לראות את ההמון מתפרק על ה"אחר" לקראת סוף הציג, כאן קnar מפרק ומשרטט את התהילך בבירור.

"ב'געל" התיחסנו ליחידים ברחוב, היא אומרת ומזכירה שבספרו של היטלר "מיין קאמפף", יש פרק חזק מאוד שבו הוא מדבר על הגועל שהוא חש מהיהודים וכותב שהיהודים הם זוממה. ציר למלוד את המנגנון הזה שוב ושוב כדי לא לחת לו להתפוצץ וזה לא משנה אם אלה יהודים או זה זר. בתוך התהילך זהה שאנו חוקרים ב'פרשיות רצח' דרך דברים קטנניים, כמו בדיחות גסות שמשפרים על היהודים ואומרם אולי, כל התהומות הסמוויות האלו שנאגירות בחברה מסוימת, כמו החבורה הגרמנית באותה תקופה, ייחד עם נאים והסתה, דרך רמזים שמותר ורצוי לעשות משה, זה מתחילה ב妣ות של רגשות, במרקחה הזה אנטישמיים, אבל יכול להיות הפיך, וזה מתרפרק החוצה – מתחת לדירה שלר. הרוי כולם מחשיבים את עצם הגוים, אבל הם ישבו מאחורי תריסים ולא עשו כלום. שם אומר פרנקה, הספר, שנמצאת הבעיה היכי לא על הרוצחים, אלא דווקא על האנשים שלא עשו כלום. שפה פופולרית לא הינה עשויה לומר מזין דבר. גדולות.

על פוריותה בתקופה האחרונה אומרת קnar: "זה ממש מקרי לגמר. אני מואוד אוטית בדף כל. אלו חומריות שדוגרתי עליהם הרבה הרבה זמן על דבריהם אחרים. הקצב לדבירהណה מכוון מכך נון הקבוצה בה תברים רון בבלוק, שירלי גל-שגב, דפנה הרכבי, עדי מאירוביץ', גיא סלמן, טל קרכט. אנחנו עובדים ייד המון שנים ורך לפניו שלוש שנים התחלו לקרוא לזה 'קבוצה', יש תהילך שהיא צוברת כוח של קבוצה. זה ההבדל מזינים. יש מה שקבעה שמאפשר תהילכי חיפוש לחומרם בתלי אפרסיים. לחפש שפה ספציפית לחומר מסוים וכוח העבודה הזה מאפשר לפרקטיים להתmesh באפונ מואוד פורה. זה המהפר. דבר מזין דבר. התובנות והשאלות שאלנו ב'געל' וב'אין נופים אבודים' על בני אדם, על איר שחקן נון פירוש, איך אנחנו מפענים את מגנוני הנפש על הבמה, הטקסט מהדדה מהצגות הקודמת וזה יוצר עוד שכבות. גם העבודה עם סיון יונשטיין המעצבת עם שקד וקס התאזור שעשה את כל העבודות שלנו עוזרים לייצר תהילכים דחוסים. יש תמכה וזה מואוד אפשר לעשות. יש ריכוז עמוק ואין דברים תפלים. בלי המנגנון הפורה הזה לא היינו עושים את זה בזמן קצר".